

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
Вищого державного навчального закладу України
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
11, 13, 18 лютого 2019 року**

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

fetuses, as compared to the 4-month-old, it increases 3.3 times, the trachea's length - by 4.1 times, and the vertebral column - by 3.8 times. In the 9-10-month-old fetuses, in comparison with 4-7-month-old fetuses, the fasciae-fibrous structures of the mediastinum are somewhat densified, especially in areas of close topographic and anatomical interactions of organs and structures, in particular, esophagus, trachea, principal bronchi, aorta and its branches, odd and crescent veins, thoracic duct.

The abdominal part of the esophagus within fetal period is covered with peritoneum from all sides, with the exception of a small area of adherence to the left part of the liver. Contact of the pleura and the wall of the esophagus depends on the degree of deviation of the longitudinal axis of the organ from the median sagittal plane.

In the fetal period, along with the processes of proliferation of the layers of the wall of esophagus, the differentiation of mainly superficial layers of the epithelium, begin. The longitudinal and circular layers of the muscular membrane and a significant predominance of the circular layer over the longitudinal are clearly defined. The topographic anatomical relationship of the esophagus both within the upper and the posterior mediastinum is close to the definitive one.

The permanent sources of blood supply of the cervical part of esophagus of the fetuses are right posterior bronchial arteries, branching from the thoracic aorta; intermittent - ventral arteries of the lower cervical and upper thoracic vertebrae, thyro-cervical and costo-cervical trunks, subclavian arteries, right superior intercostal arteries.

The permanent sources of blood supply of the thoracic part of esophagus are right posterior bronchial artery and median esophageal artery, branching from the thoracic aorta, left gastric artery, right and left subclavian and superior intercostal arteries, thyro-cervical and costo-cervical trunks, 1st, 2nd, 3rd, 4th, 6th right and 1st, 5th left posterior intercostal arteries, right vertebral and internal thoracic arteries.

The permanent source of blood supply of the abdominal part of esophagus in the fetal period is the left gastric artery; intermittent - left inferior phrenic artery, accessory hepatic artery, splenic artery and celiac trunk.

Navarchuk N.M.

PRENATAL MORPHOGENESIS OF JACOBSON'S ORGAN

*M.G. Turkevich Department of Human Anatomy
Higher State Educational Establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University»*

Jacobson's organ (organon vomeronasale) is an epithelial blind sack which lies cranially of the incisive canal, on either side of the nasal septum. It is held to be a phylogenetic remnant of an olfactory organ. The existence of Vomeronasal organ (VNO) in human is a controversial subject. Presence of Vomeronasal organ and its structure was not reported in standard text books. The presence of VNO in fetal life is doubtful. Hence identification of the organ by histological examination was planned. The specimen of 7 embryos, 8 pre-fetuses and 16 fetuses were selected to be the materials of the research. Following investigational methods have been used: macroscopy, microscopy of consecutive histological sections series, conventional and thin preparations

In human embryos 6,0-20,0 mm CRL, the VNO was clearly visible as an epithelial swelling on the lower and medial aspect of the nasal pit. This tissue was located on the lateral surfaces of the median nasal prominence and was first visible before the mesenchymal condensation of the nasal septum was detected. The anterior part of the VNO was in the form of an epithelial indentation, or groove. In pre-fetuses 17,0-20,5 mm CRL, the VNO was continuous posteriorly with an epithelial tube, which was found in the lamina propria of the nasal septum. In pre-fetuses 21,0-27,0 mm CRL the presumptive VNOs were in the form of bilateral tubes which opened anteriorly into the nasal cavity above the level of the inferior bulbous tip of the nasal septum. VNOs were found in this spatial position in every case, although the distance from the paraseptal cartilages varied. In specimens from 8 weeks (27,0 mm CRL) to 12 weeks (75,0 mm CRL), VNO epithelia were thicker than respiratory epithelia. Initially the organ was lined by nonciliated cuboidal epithelium in 11

weeks pre- fetus. The epithelium of the VNO was densely populated with cells from its first appearance as a tube to approximately 12 week of age. Most specimens 14 weeks and older had a continuous ciliated border. Gradual replacements of receptor population with ciliated cells were observed between 10-15 weeks. volumetric growth of vomeronasal epithelium and luminal expansion was observed from 14 weeks until birth. Later from 16 weeks fetus, the organ was found to have pseudostratified ciliated columnar epithelium. vomeronasal nerves can easily be detected until about 18 weeks of age. After this period, there are identifiable nerves in the lamina propria around the VNO, but their association with the epithelium of the VNO is uncertain. In 28 weeks fetus, three types of cells were observed as dark cells, basal cells and clear cells. The duct opening into the nasal cavity was also observed. Blood vessels were observed in 28 weeks old fetus. Each age group demonstrated appearance of a particular feature.

The present study supports assertions that the human VNO does not degenerate during fetal development. Instead, it is surrounded by a highly vascular and glandular lamina propria throughout development. The VNO epithelium grows during the second and third trimesters.

Назимок Є.В.

ДИНАМІКА СТАНОВЛЕННЯ СИГМОРЕКТАЛЬНОГО СЕГМЕНТА ВПРОДОВЖ ПЕРИНАТАЛЬНОГО ПЕРІОДУ ОНТОГЕНЕЗУ

Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

З метою виявлення природженої патології в перинатальному періоді використовуються скринінг-дослідження, результати яких базуються на об'єктивних анатомічних даних. Вивчення топографоанатомічних особливостей та органометричних показників сигморектального сегмента в перинатальному періоді мають вагоме значення для анатомічного обґрунтування нових діагностично-лікувальних прийомів.

Метою дослідження було визначити макромікроскопічні особливості будови і хронологічну послідовність становлення топографоанатомічних взаємовідношень сигморектального сегмента в перинатальному періоді онтогенезу людини.

Дослідження проведено на 79 препаратах плодів та новонароджених людини без зовнішніх ознак анатомічних відхилень чи аномалій. Використано методи морфологічного дослідження: антропометрію, макромікропрепарування, морфометрію, ін'єкцію артеріальних судин, гістологічний метод, статистичний аналіз.

Установлено, що сигморектальний сегмент у перинатальному періоді онтогенезу характеризується такими макромікроскопічними ознаками: звуженням кишкової трубки та відсутністю жирових привісків у перехідній ділянці між сигмоподібною ободовою та прямою кишками, формуванням суцільного м'язового шару товстокишкової стінки з трьох м'язових стрічок, наявністю ректосигмоїдного кута, м'язового замкача О'Берна-Пирогова-Мутьє та поперечної півкільцевої складки слизової оболонки.

Форма сигмоподібної ободової кишки вирізняється вираженою індивідуальною анатомічною мінливістю; у динаміці перинатального періоду частота спіралеподібної форми сигмоподібної ободової кишки збільшується від 6,6% у 2-му триместрі до 77,8% у новонароджених, частота С-подібної форми зменшується від 26,6% у 2-му триместрі до 6,5% у третьому триместрі. У 2-му триместрі діаметр сигморектального переходу сильно корелює ($r = 0,69$) з діаметром дистального відділу сигмоподібної ободової кишки; найбільш вірогідна кореляція ($r = 0,9$, $p < 0,001$) між діаметром сигморектального переходу та діаметром очеревинного відділу прямої кишки спостерігається у плодів 3-го триместру, між діаметром сигморектального переходу та довжиною сигмоподібної ободової кишки ($r = 0,8$, $p < 0,001$) – у новонароджених; діаметр сигморектального переходу збільшується в 2,6 раза і в новонароджених становить $9,5 \pm 0,33$ мм ($p \leq 0,05$). У плодів 3-го триместру та в новонароджених у кишковій стінці на рівні ректосигмоїдного кута визначається підслизове судинне сплетення, найбільша товщина колового шару м'язової оболонки ($348 \pm 24,89$ мкм, p